

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3506/2021. (XI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 188. § (1a) bekezdés a) és d) pontjainak, valamint a Szombathelyi Törvényszék Bp.Kf.677/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, és az Abtv. 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó elítéltet a Szombathelyi Törvényszék 6.B.330/2014/26/V. számú ítéletében – amely a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.5/2015/6. számú határozatával 2015. március 25-én emelkedett jogerőre – tíz év hat hónap tartamú, börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre ítélte emberölés kísérlete miatt. A Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 15.F.147/2020/5. számú végzésével – amely a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.221/220/3. számú határozatával 2020. április 8-án emelkedett jogerőre – mellőzte az elítélt feltételes szabadságra bocsátását az elkövetett bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára, a szabadságvesztés tartamára, és a büntetésből hátralévő részére figyelemmel.
- [3] Az indítványozó a későbbiekben is kérelmezte feltételes szabadságra bocsátását. A Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2020. október 14-én meghozott 15.F.524/2020/3. számú végzésével továbbra is mellőzte a feltételes szabadságra bocsátást. A bíróság hivatkozott a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 188. § (1) bekezdésére, mely szerint az elítélt feltételes szabadságra bocsátható, ha a kiszabott határozott ideig tartó szabadságvesztés bíróság által meghatározott részét letöltötte, és alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető. A Bv. tv. 188. § (1a) bekezdése, valamint a törvényhelyt beiktató módosításhoz fűzött miniszteri indokolás szerint nem hagyható figyelmen kívül, hogy a büntetés célja alapvetően a társadalom védelme, ezért ennek vizsgálata nem mellőzhető a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezéséről való döntés alkalmával. A büntetés-végrehajtási bíró összetett szempontrendszer alapján hozza meg döntését, figyelembe veszi többek között az elítéltnak a büntetés végrehajtása alatt tanúsított magatartását, a jövőbeli lakhatására, foglalkoztatására, életmódjára vonatkozó nyilatkozatát. A bíróság hangsúlyozta, hogy mindezek mellett a büntetés-végrehajtási bírónak is tekintettel kell lennie a büntetés céljára. Hivatkozott a bíróság arra a töretlen bírósági gyakorlatra, hogy a feltételes szabadságra bocsátás nem alanyi jog, hanem egy lehetőség. A bíróság elismerte, hogy az indítványozó elítélt helyzete pozitív irányba változott, azonban a bűncselekmény tárgyi súlya, jellege, elkövetési körülményei, a büntetés tartama és az abból hátralévő hosszú rész miatt a bíróság úgy vélte, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül nem érhető el, ezért a feltételes szabadságra bocsátást mellőzte.
- [4] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Szombathelyi Törvényszék 2020. november 5-én meghozott végzésével helyben hagyta a feltételes szabadságra bocsátást mellőző elsőfokú végzést. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy nemcsak a büntetés-végrehajtási intézetben tanúsított magatartást kell figyelembe venni a feltételes szabadságra bocsátás tekintetében, hanem azt is vizsgálni kell, hogy a terheltet milyen jellegű bűncselekmény miatt ítélték el. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság érvelésével, hogy az elkövetett bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára, az elkövetés körülményeire, a szabadságvesztés tartamára, valamint a még hátralévő részre tekintettel továbbra sem vonható megalapozott következtetés arra, hogy feltételes szabadságra bocsátása esetén az elítélt törvénytisztelő életmódot fog folytatni.

- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, és kérte a Szombathelyi Törvényszék Bp.Kf.677/2020/3. számú végzése és a Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának 15.F.524/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó emellett kérte a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdés a) és d) pontjainak megsemmisítését.
- [6] Az indítványozó az Alaptörvény IV. cikk (1)–(2) bekezdéseinek, XV. cikk (2) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy a bírói döntés nem felel meg az Alaptörvénynek. Az indítványozó sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok szubjektíven, nem megalapozott mérlegelés alapján hozták meg döntéseiket. Az indítványozó a támadott jogszabályokkal összefüggésben azt sérelmezte, hogy azok ellentétesek a Büntető Törvénykönyvvel.
- [7] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [8] 3.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése és az Abtv. 27. §-a alapján terjesztette elő az alkotmányjogi panaszt.
- [9] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének utólagos megvizsgálása érdekében lefolytatott eljárás a Bv. tv. 50. §-a szerint olyan büntetés-végrehajtási bírói eljárás, amelyben a bíróság végzéssel határoz. A végzéssel szemben a jogorvoslati lehetőség biztosított, továbbá a végső határozat jogerőre képes, tehát mindezekre figyelemmel egy önálló bírósági eljárásnak tekinthető. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ezért az Abtv. 27. § második fordulatában meghatározott feltételnek jelen ügyben a másodfokú jogerős végzés megfelel, így ellene alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani {3005/2020. (II. 4.) AB végzés, Indokolás [25]–[26]}.
- [10] Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint hatvan napon belül kell benyújtani. Az indítványozó a panaszt a törvényi határidőn belül terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [az Abtv. 26. § (1) bekezdés, 27. §], a támadott bírósági határozat megjelölését (Szombathelyi Törvényszék Bp.Kf.677/2020/3. számú végzés), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény IV. cikk (1)–(2) bekezdés, XV. cikk (2) bekezdés, XXVIII. cikk (7) bekezdés]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz továbbá abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezés, valamint a bírósági határozat alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [11] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem követelménye azt is magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint visszautasításra ad okot, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3231/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [13]; 3327/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]; 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [12] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény IV. cikke (1)–(2) bekezdése, XV. cikk (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése vonatkozásában nem adott elő olyan indokolást, amely alkotmányjogilag értékelhető módon támasztja alá a támadott jogszabályi rendelkezés, a támadott bírói döntések és az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseinek vélt sérelme közötti összefüggést. Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában megjelölt kritériumainak nem felel meg, így azt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta.
- [13] Az indítványozó a Bv. tv. feltételes szabadságra bocsátás feltételeiről rendelkező szakaszát azért támadja, mert nem ért egyet a bíróságok feltételes szabadságra bocsátást mellőző döntéseivel, de nem fejt ki részletesen, hogy a támadott törvényi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény indítványozó által felhívott szakaszaival.

A bírói döntésnek sem az alkotmányos szempontú kritikáját adja, hanem azt kifogásolja, hogy a bíróságok a feltételes szabadságra bocsátás feltételeit álláspontja szerint nem megfelelően mérlegelték a döntés meghozatala során. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság értékelte azokat a körülményeket, melyeket a bírósági gyakorlat, illetve a Bv. tv. 188. §-ának (1a) bekezdése megkövetel. A bíróságok a végzések indokolásában részletesen kifejtették, hogy a büntetés-végrehajtási bírónak a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó döntése meghozatalakor mely szempontokat kell figyelembe venni. Hangsúlyozta azt is, hogy a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdésének a) pontja alapján törvényi kötelezettsége, hogy az elítélt által elkövetett bűncselekményt, a kiszabott büntetés tartamát és a büntetésből még végrehajtásra váró részt is figyelembe vegye, és ne csupán az elítéltnak a büntetés végrehajtása alatt tanúsított magatartását. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg.

- [14] Jelen ügyben is emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indoklásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [15] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján tanácsban eljárva, az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja, és 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. november 15.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2084/2020.

